

13.2.2023

HELSINKI REGION INFOSHAREN OHJAUSRYHMÄN KOKOUS 1 / 2023

Aika	Maanantai 13.2.2023 klo 9.00-11.00
Paikka	Verkkokokous (Teams)
Osallistujat	Tomas Lehtinen, Helsinki, puheenjohtaja Ari Jaakola, Helsinki (este) Anu Henriksson, Helsinki (läsnä 1. tunnin) Tanja Lahti, Helsinki Hami Kekkonen, Helsinki, sihteeri Juho Antikainen, Helsinki Minna Joensuu, Espoo (este) Jani Mattsson, Espoo Päivi Kiviniemi, Espoo Wilhelmiina Griep, Espoo (läsnä 1. tunnin) Petri Lintunen, Espoo, varajäsen (este) Vesa Kokkonen, Vantaa Elina Parviainen, Vantaa Joonas Porola, Kauniainen Marja Pirttivaara, Sitra Pekka Koponen, Forum Virium Helsinki Timo Sillander, Forum Virium Helsinki (este)

KÄSITELLYT ASIAT

1 EDELLISEN KOKOUKSEN MUISTIO

Ohjausryhmän edellinen kokous 30.11.2022 toteutettiin työpajatyöskentelynä. Hyväksyttiin sitä edeltäneen, 21.9.2022 pidetyn kokouksen muistio. Muistio julkaistaan [HRI:n sivuilla](#).

2 MUUTOKSET OHJAUSRYHMÄN KOKOONPANOSSA

Ohjausryhmän jäsen Timo Ruohomäki Forum Viriumilta on vaihtanut työnantajaa helmikuun 2023 alussa ja hänen seuraajansa on Timo Sillander. Myös Kauniaisia edustanut Tuija Gustavsson on vaihtanut työnantajaa tammikuun 2023 alussa.

13.2.2023

Lisäksi Kaisa Voipio Helsingin kaupungilta on vaihtanut työnantajaa marraskuussa 2022, ja Tanja Lahti on palannut vuoden 2023 alussa kolmen vuoden työvapaalta Helsingin kaupungin palvelukseen ja jatkaa HRI-palvelun vetäjänä.

3 VUODEN 2023 TOIMENPITEIDEN JA BUDJETIN TOTEUMA

Käytiin lyhyesti läpi vuoden 2023 toimenpiteiden ja budjetin toteuma.

Uusia data-avauksia on tullut muutamia, ja lisäksi monia datoja on päivitetty. Työn alla on mm. viime vuodelta kesken jäänyt koronatilastojen avaaminen sekä useita liikenteeseen liittyviä datoja. HRI:n [Työn alla](#) -sivulla on paljon vuosikausia kesken olleita data-avauksia. Sovittiin, että kukin kaupunki käy ne osaltaan läpi ja käydään sivun sisältö yhdessä läpi ohjausryhmän toukokuun kokouksessa.

Keväälle on suunnitteilla neljä Datan avaamisen perusteet -koulutusta sekä etä-että lähitoteutuksina sekä vielä kaksi HRI Loves Developers -tapahtumaa. Vuoden ensimmäinen, [talvikunnossapito](#)-teemianen kehittäjätapaaaminen pidettiin jo tammikuussa.

Viestintään ei ole tällä hetkellä ulkopuolista lisäresurssia, vaan HRI:läiset ovat kirjoittaneet juttuja hri.fi:hin pääosin itse. Jutuista erityisesti [tekoäly-teemaisen kehittäjätapaaamisen](#) yhteenveto ja tallenne ovat herättäneet mielenkiintoa.

Dataportaaliin ei ole tälle vuodelle suunnitteilla suurempia muutoksia. CKAN-alustan versiopäivitys sekä analytiikkatyökalun vaihto Google Analyticsista Matomoon ovat pakollisia päivityksiä.

Yhteistyön osalta on suunnitteilla viestinnällistä yhteistyötä Kaupunkiakatemian kanssa. Lisäksi Metropolian kanssa on sovittu alustavasti kurssiyhteistyöstä syksyille.

Vuoden 2022 toiminnasta tullaan laatimaan toimintakertomus, joka julkaistaan valmistuttuaan HRI:n verkkosivuilla

4 VUODEN 2022 DATA-AVAUKSEN VALINTA

Ohjausryhmä on vuodesta 2017 alkaen valinnut vuoden alussa edeltävän vuoden parhaan data-avauksen.

13.2.2023

HRI:n tiimi valitsi vuonna 2022 tehdyistä data-avauksista kymmenen ehdokasta, joista HRI-ohjausryhmä äänesti parhaan avauksen sekä kaksi kunniaininnan saajaa. Kokouksessa ei esitetty lisää ehdokkaita.

Ehdokkaat olivat:

- Helsingin korkeusmalli
- Helsingin lämpöhaavoittuvuusindeksi
- Espoon maanpinta
- Helsingin kaupungin chatbotien koulutusdatat
- Helsingin vapaat yritystontit
- Helsingin kaupunginarkiston aineistot
- Kodin vaarallisen jätteen keräyspisteet pääkaupunkiseudulla
- Vantaan, Keravan ja Järvenpään kaupunkien ilmastokysely yrityksille
- Tekoälyllä tunnistettu paljas maa pääkaupunkiseudulla ja Tekoälyllä tunnistetut vettä läpäisemättömät pinnat pääkaupunkiseudulla
- Helsingin tavoitteellinen viher- ja virkistysverkostokartta

Ohjausryhmä äänesti vuoden 2022 parhaaksi data-avaukseksi Helsingin kaupungin chatbotien koulutusdatat (8 ääntä). Kunniaininnat saavat HSY:n Tekoälyllä tunnistettu paljas maa pääkaupunkiseudulla sekä Tekoälyllä tunnistetut vettä läpäisemättömät pinnat pääkaupunkiseudulla ja Helsingin kaupunginarkiston aineistot.

Chatbotien koulutusdata on kansainvälisestikin melko ainutlaatuinen avaus. Oli myös hienoa, että ajatus koulutusdatan avaamisesta ei tullut Helsingin chatbot-asiantuntijoilta, vaan sote-toimialalta, jonka chatbotin koulutusdata avattiin ensimmäisenä. Avauksen tarkoituksena oli lisätä bottien läpinäkyvyyttä, mikä on myös tekoälyn eettiseltä kannalta erittäin hyvä asia, sekä tarjota valmista koulutusmateriaalia muille vastaavanlaisia chatbotteja kehittäville tahoille.

Helsingin kaupunki haluaa jatkossa avata lisää chatbotien koulutusdatatoja. Ohjausryhmässä heräsi myös keskustelua, onko muissa pks-kaupungeissa chatboteja, joiden koulutukseen käytettyjä kysymys-vastauspareja voisi niin ikään julkaista avoimena datana. Sovittiin, että palataan näihin. Vaikka chatbot ei enää olisi käytössä, voisi sen koulutusdatasta olla hyötyä muille chatboteja kehittäville tahoille.

13.2.2023

Aiemmin sovitusti ohjausryhmän jäsenille lähetettiin 2.2.2023 sähköpostitse hyväksyttäväksi ehdotus HRI:n vuoden 2023 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi. Ehdotukseen täydennetään vielä viittaukset Espoon ja Kauniaisten strategiaan tavoitteisiin, mutta muutoin se on hyväksytty sellaisenaan annettuun määräaikaan mennessä.

Kokouksessa käytiin läpi toiminta- ja taloussuunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet, jotka ovat uusia tai edellyttävät yhteistoimia.

Toimintasuunnitelman ensimmäisen toimenpiteen mukaisesti kokeillaan uusia tapoja tunnistaa avaamispotentiaalisia dataa ja ohjeistetaan niiden hallinnoijia avaamiseen. Uutena tapana kokeillaan ainakin kaupunkien tiedonhallintamallien hyödyntämistä.

Toimintasuunnitelman toisen toimenpiteen mukaisesti tunnistetaan 1-3 dataa, joiden avaamista lähdetään edistämään pks-kaupunkien yhteistyönä. Sovittiin, että yhdessä edistettävät datat ovat alueittaisten tilastotietojen esittäminen kartalla sekä liikenteeseen liittyvät datat, kuten liikennevaloista saatava data sekä EcoCounter-laskinten data. Jos nämä avaukset etenevät sujuvasti, niin syksyllä voidaan keskustella vielä uusista data-avauksista. Lisäksi huomioidaan EU:n avoimen datan direktiivin mahdolliset velvoitteet.

Helsingissä ollaan jo lähdetty liikkeelle toimintasuunnitelman kolmannen toimenpiteen, kaupungin ICT-hankintaohjeen täydentämisessä huomioimaan avoimen datan jakaminen ja avoimet rajapinnat. Muissakin kaupungeissa on tarvetta hankintaohjeiden täsmennykselle.

Neljäs toimenpide, kysely HRI-palvelun tunnettuudesta, käytöstä, odotuksista ja tarpeista kaupunkien keskijohdolle, kiinnostaa myös muita kaupungeja. Vantaa ja Helsinki ovat halukkaita tekemään kyselyn tänä vuonna, Espoo ja Kauniainen ensi vuonna. Todettiin, että kysely on myös hyvä tapa markkinoida avointa dataa ja HRI:ta. Kyselyn vastaukset julkisilta osiltaan olisi hyvä julkaista avoimena datana.

Viidettä toimenpidettä, pääkaupunkiseudun avoimen datan elinkaaren toimintamallin luomista, lähdetään edistämään keväällä mahdollisimman pian. Toivottiin, että toimintamalli on mahdollisimman selkeä ja käytännönläheinen ja että siinä otetaan kantaa datan elinkaaren loppupään hoitamiseen myös datan hallinnoijan näkökulmasta – esimerkiksi, tuleeko data arkistoida. Sovittiin, että tehdään 15.5. pidettävään seuraavaan ohjausryhmän kokoukseen ensimmäinen ehdotus toimintamallista.

13.2.2023

Kuudennen toimenpiteen tavoitteena on, että datan hallinnoijat vastaavat jatkossa itse datan metatietojen ylläpidosta hri.fi:ssä. Tavoitteeseen pääsemiseksi suunnitellaan, kokeillaan ja toteutetaan HRI:n kautta avatun datan päivittämisen sekä sen metatietojen kirjaamisen ja ylläpidon uudelleenorganisointi sekä laaditaan datan hallinnoijille ohjeistus ja järjestetään koulutusta.

Toimenpiteen 10 mukaisesti toteutetaan selvitys pääkaupunkiseudun yritysten ja yhdistysten datatarpeista ja datojen käyttökokemuksista erikseen sovittavalla tavalla sekä tunnistetaan mahdollisia jatkotoimenpiteitä. Selvityksessä on tarkoitus tehdä yhteistyötä elinkeinpuolen asiantuntijoiden kanssa.

Toimeenpiteen 14 mukaisesti selvitetään, ovatko Datan avaamisen perusteet -koulutukseen vuosina 2020-2023 osallistuneet hyödyntäneet koulutuksessa saatuja oppeja työssään ja millaiselle tuelle heillä oli jatkossa mahdollisesti tarvetta.

6 EHDOTUS VUODEN 2023 VIESTINTÄSUUNNITELMAKSI

Käytiin läpi vuoden 2023 viestintäsuunnitelmaehdotuksen toimenpiteet (sivut 15-16) sekä hyväksyttiin viestintäsuunnitelma. Sovittiin, että HRI-tiimi menee kertomaan avoimesta datasta ja HRI:sta 29.5. Espoossa pidettävään tilaisuuteen.

7 SIVIILIPALVELUSMIEHEN TYÖTEHTÄVÄT

Elokuun lopussa 2022 HRI-palvelussa aloittaneen siviilipalvelusmiehen tehtäväksi on vuosien 2022 ja 2023 toimintasuunnitelmiin kirjattu datan yhteentoimivuuden ja käytettävyyden edistäminen:

"Edistetään jo avattujen datojen yhteentoimivuutta ja käytettävyyttä mm. yhtenäistämällä dataa sekä tekemällä niistä esimerkkivisuaalisointeja. Lisäksi laaditaan ohjeita ja esimerkkikoodeja, miten esim. rajapintojen kautta saatavaa dataa voi hyödyntää."

Kokouksessa kuultiin tarkemmin siviilipalvelusmiehen työn alla olevista ja tulevista työtehtävistä. Tähän mennessä hän on mm. kirjoittanut blogisarjaa [Tiedosta kartta – Sivari avoimen datan pyörteissä](#), jossa hän ohjeistaa erilaisten paikkatietoaineistojen käyttöön ja visualisointiin. Lisäksi siviilipalvelusmies on mm. vinyt datojen englanninkielisiä metatietokuvauksia CKAN:iin ja ollut mukana pitämässä Datan avaamisen perusteet -koulutuksia. Seuraavaksi siviilipalvelusmiehellä on työn alla ohjeistus Aluesarjat-tilastotietokannan datojen

13.2.2023

viemisestä kartalle sekä pks:n rakennusten valmistusvuosien visualisointi kartta-animaationa.

8 AJANKOHTAISET ASIAT JA TAPAHTUMAT

Käytiin läpi ajankohtaiset asiat ja tapahtumat, mm.:

- HRI-verkkopalvelun [käyttäjäkysely](#) (auki 1.-28.2., tähän mennessä saatu 27 vastausta)
- Datan avaamisen perusteet -koulutukset
 - etäkoulutukset 14.2. klo 13-16 ja 20.4. klo 9-12
 - lähikoulutukset Ympyrätalolla 22.3. ja 24.5. klo 9-16
- HRI Loves Developers -kehittäjä tapaamiset
 - 26.1. Liikkumisen digitaalisella kaksosella älykkääksi talvikaupungiksi
 - arviolta maaliskuussa yhteistyössä HSY:n kanssa
 - arviolta toukokuussa

9 MAHDOLLISET MUUT ASIAT

Helsinki Mobility Lab on tekemässä datakatalogia, johon tullaan listaamaan avointen aineistojen lisäksi myös kaupallista dataa. Datakatalogin julkaisuajankohta ei ole vielä tiedossa, joten palataan tähän, kun julkaisu on lähempänä.

10 SEURAAVA KOKOUS

Seuraava HRI:n ohjausryhmän kokous pidetään ma 15.5. klo 9.30-11.30. Kokous on tarkoitus järjestää läsnäkokouksena. Sovittiin, että päätetään kokouksen paikasta myöhemmin keväällä.